

انسان، حرم و جغرافیا

نویسنده: سجاد طایری

تهران - اردیبهشت ۱۳۹۷

سرشناسه	: طایری، سجاد، ۱۳۵۸.
عنوان و نام پدیدآور	: انسان، حرم و جغرافیا/ نویسنده سجاد طایری.
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه مطالعات اندیشه‌سازان نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۲ ص.
شابک	: 978-600-8438-22-9
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: شهیدان مسلمان -- سوریه -- سرگذشتنامه
موضوع	: Muslim martyre – Syria – Biography :
موضوع	: اسلام -- کشورهای جهان
موضوع	: Islam - - Countries of the World :
رده‌بندی کنگر	: ۱۳۹۷ الف ۵۲/۶ / BP
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۹ :
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۱۱ ۲۳ :

www.asnoor.ir
Email:info@asnoor.ir

مؤسسه مطالعات اندیشه‌سازان نور

نام کتاب: انسان، حرم و جغرافیا
نویسنده: سجاد طایری
ویراستار: طاهره سینجلی
تایپ و صفحه‌آرا: مرضیه روشن‌روان
طراح جلد: جواد حسین‌خانی
چاپ و صحافی: اندیشه‌سازان نور
نوبت چاپ: اول - اردیبهشت ۱۳۹۷
شمارگان: ۵۰۰ جلد
قیمت: ۱۸۰,۰۰۰ ریال

کلیه حقوق این کتاب متعلق به مؤسسه مطالعات اندیشه‌سازان نور است.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۱
فصل اول: جایگاه مدافعان حرم در روابط بین الملل	۱۵
الف) دین و روابط بین الملل.....	۱۷
۱. سازه‌نگاری و نقش دین در روابط بین الملل.....	۲۰
۲. جایگاه دین در امور بین‌المللی از نظر اسلام.....	۲۵
ب) حرم؛ پیونددهنده انسان و جغرافیا در روابط بین الملل.....	۲۸
۱. انسان و تمامیت از مظلوم در اسلام.....	۲۹
۲. اهلیت و جایگاه حرم در اسلام.....	۳۸
- حرم حضرت علم‌بنی‌طالب(ع).....	۴۳
- حرم امام حسین(ع).....	۴۵
- حرم عسکریه(ع).....	۴۷
- حرم حضرت زین‌کبری(س).....	۴۸
- حرم حضرت زقیه(س).....	۵۰
- حرم حضرت سکینه(س).....	۵۱
- مرقده امام‌زاده محسن، فرزند امام حسین(ع).....	۵۲
۳. اسلام؛ فراتر از جغرافیا.....	۵۲
فصل دوم: انقلاب اسلامی؛ همبستگی انسان، حرم و خاورانیا	۶۱
الف) انقلاب اسلامی و تحول در ژئوپلیتیک انسانی و سیاسی.....	۶۳
۱. انقلاب اسلامی و تغییر نظام بین‌الملل.....	۶۴
۲. انقلاب اسلامی ایران و نظم نوین منطقه‌ای.....	۶۶
۳. انقلاب اسلامی و تحول در جهان اسلام.....	۶۷
ب) پیوند انسان، حرم و جغرافیا در انقلاب اسلامی.....	۷۲
۱. نقش انقلاب اسلامی در هویت‌بخشی به مسلمانان.....	۷۳
۲. انقلاب اسلامی و ژئوپلیتیک شیعه.....	۷۷
۳. انقلاب اسلامی و جبهه مقاومت اسلامی.....	۸۰
فصل سوم: دلایل و اهداف حضور مدافعان حرم	۸۵
الف) دلایل حضور مدافعان در جغرافیای حرم.....	۸۷
۱. آموزه‌های مقاومت در تشیع.....	۸۷
۲. جهاد در راه خدا.....	۹۳
۳. روحیه شهادت‌طلبی و ایثار.....	۱۰۰

۴. مساعی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۰۵
- حمایت از مستضعفان و مظلومان عالم..... ۱۰۵
- استکبارستیزی و ظلم‌زدایی..... ۱۰۷
- تأکید بر امت واحد اسلامی..... ۱۱۰
- حمایت از نهضت‌های اسلامی..... ۱۱۱
- ب) اهداف مدافعان حرم..... ۱۱۲
۱. مقابله با سیاست‌های جبهه غربی - عبری - عربی..... ۱۱۲
۲. مقابله با گسترش تفکر تفرقه‌افکنانه تکفیری در جهان اسلام..... ۱۱۸
۱. گروه دولت اسلامی موسوم به داعش..... ۱۲۱
۲. جبهه النصره..... ۱۲۲
۳. حزب اسلامی سوریه..... ۱۲۳
۴. جیش اسلام..... ۱۲۳
۵. جیش الهی، اله‌دین و الانصار..... ۱۲۴
۶. جیش ارتح..... ۱۲۴
۳. جلوگیری از تخریب اماکن مقدس اسلامی..... ۱۲۵
- تخریب قبور ائمه مظلوم (ع)..... ۱۲۸
- تخریب قبور امامین عسکری (ع) و سامرا..... ۱۳۰
- تلاش برای تخریب حرم مطهر حضرت زینب (س) و سیده سکینه (س)..... ۱۳۲
- نبش قبر حجر بن عدی..... ۱۳۳
- تخریب مزار اوئیس قرنی، عمار یاسر و وابعه بن منبه الاسدی..... ۱۳۵
- تخریب قبور نوادگان اهل بیت (ع) و صحابی پیامبر (ص) در لیبی..... ۱۳۷
- تخریب قبور علمای سایر مذاهب و ادیان توسط وهابیان..... ۱۴۰
- فصل چهارم: گروه‌ها و شهدای مدافع حرم..... ۱۴۷
- الف) گروه‌های تشکیل‌دهنده مدافعان حرم..... ۱۴۹
۱. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی..... ۱۴۹
۲. حزب الله لبنان..... ۱۵۱
۳. حزب الله سوریه..... ۱۵۲
۴. سپاه «بدر»..... ۱۵۲
۵. گردان «ابوالفضل العباس» یا «لواء ابوالفضل العباس»..... ۱۵۳
۶. گردان «فاطمیون»..... ۱۵۳
۷. گردان «زینیون»..... ۱۵۴
۸. گردان «لواء ذوالفقار»..... ۱۵۵

۹. گروه عصائب اهل حق	۱۵۵
۱۰. «سرایا السلام»	۱۵۶
۱۱. «سرایا الخراسانی»	۱۵۶
۱۲. «کتاب حزب الله»	۱۵۷
۱۳. حزب الله عراق	۱۵۷
۱۴. کتاب امام علی (ع)	۱۵۸
۱۵. «حرکه النجباء»	۱۵۸
۱۶. گروه «لواء القدس»	۱۵۸
۱۷. جبهه خلق برای آزادی فلسطین	۱۵۹
۱۸. پپ سرت رقیه (س)	۱۵۹
۱۹. دفاع وطنی	۱۶۰
۲۰. کتاب سید الشهداء	۱۶۰
۲۱. گروه «نبوینور»	۱۶۱
ب) برخی از شهدای مدافع حرم	۱۶۱
۱. شهید مدافع حرم افریقایی «محمد ایمان الکونی»	۱۶۲
۲. شهید مدافع حرم افغانی «نقیب الله مراد»	۱۶۲
۳. شهید مدافع حرم ایرانی «احمد جلال نسی»	۱۶۲
۴. شهید مدافع حرم پاکستانی «وجاهت علی»	۱۶۳
۵. شهید مدافع حرم سوری «محمد بدر بنود»	۱۶۳
۶. شهید مدافع حرم عراقی «محمدعلی شریف (الربیع)	۱۶۳
۷. شهید مدافع حرم فلسطینی «محمد الرافع»	۱۶۳
۸. شهید مدافع حرم لبنانی «حمزه علی یاسین»	۱۶۴
۹. شهید مدافع حرم اهل سنت «عمر ملازهی»	۱۶۴
۱۰. شهید مدافع حرم مسیحی «دانی جورج جحا»	۱۶۵
فصل پنجم: انسان، حرم و جغرافیا؛ تجلی در مدافعان حرم	۱۶۷
الف) تکامل انسانی و جهاد فی سبیل الله	۱۶۹
۱. تکامل انسانی مدافعان حرم در سایه پیروی از ولایت	۱۶۹
۲. مدافعان حرم، و جهاد فی سبیل الله	۱۷۲
ب) ویژگی‌های مدافعان حرم	۱۷۹
۱. ایمان به اسلام واقعی	۱۸۰
۲. تأسی از قیام عاشورا	۱۸۱
۳. تقدم ولایت بر همه تکالیف	۱۸۱

۴. مورد عنایت اهل بیت قرار گرفتن ۱۸۱
۵. تأثیرپذیری از انقلاب اسلامی ۱۸۲
۶. دفاع از انقلاب اسلامی ۱۸۳
۷. صدور تفکر انقلاب اسلامی ۱۸۳
۸. الهام‌پذیری از دفاع مقدس ۱۸۳
۹. قدرشناسی از فرصت‌ها ۱۸۴
۱۰. عبور از تمایلات مادی ۱۸۵
- نتیجه‌گیری ۱۹۱

www.ketab.ir

مقدمه

حملات گروه‌های تکفیری - تروریستی تحت حمایت جبهه غربی - عبری - عربی به عراق و سوریه، اگرچه به ظاهر با هدف سرنگونی دولت‌های مستقر در این دو کشور و تشکیل خلافت اسلام، شام و عراق به رهبری داعش شکل گرفت، اما در پشت صحنه، سیاست‌های راه‌رادی‌تری، همچون گسترش تفکر تکفیری در منطقه، تفرقه‌افکنی میان شیعیان و اهل سنت، تضعیف جریان شیعه و محور مقاومت و همچنین نابودی نمادهای شیعی، از جمله حرم اهل بیت، سایر اماکن مقدس را در دستور کار خود داشت. این اهداف همچنان‌که در کوتاه‌مدت به نشاندادن جنگ و درگیری فرقه‌ای در منطقه و به تبع آن، ایجاد زمینه‌های نفوذ دوباره غربی‌ها در منطقه به بهانه مبارزه با تروریسم منجر شد، در بلندمدت نیز می‌توانست از یک‌سو، ماست اسلام حقیقی را از مسیر خود منحرف کند و به نحوی تحت تأثیر جریان وهابی - سلفی مورد حمایت سعودی‌ها قرار دهد و از سوی دیگر، جریان شیعه را تضعیف کند و به مرور از بین ببرد؛ زیرا نوک پیکان اقدامات تکفیری‌ها، نابودی مسلمانان شیعه، سرنگونی حکومت‌های شیعه، تضعیف جریان‌های شیعی و در نهایت، از بین بردن الگوها و نمادهای تاریخی و دینی است. میان، از جمله حرم اهل بیت (ع) است تا از این طریق بتوانند به تدریج و در طول زمان، بسیاری از فرهنگ‌های اسلامی شیعی، از جمله شهادت‌طلبی، ولایت‌پذیری و... را به عنوان شاخه‌ای از صلی تفکر و حفظ شیعه در جهان از بین ببرند.

پیگیری این اهداف شوم از سوی تکفیری‌ها در دو کشور عراق و سوریه - که به لحاظ تاریخی و جغرافیایی از اصلی‌ترین سرزمین‌های پیدایش و قدرت‌یابی اسلام و شیعه محسوب می‌شوند و بسیاری از اماکن مقدس نیز در آنها قرار دارند - بیش از پیش می‌تواند پشت پرده اهداف ضدشیعی تکفیری‌ها و حامیان آنها را آشکار کند؛ زیرا این دو کشور به دلیل وجود حرم امامان معصوم در آنها به عنوان قطب‌های مذهبی شیعیان جهان شناخته شده‌اند و از ارزش و جایگاه بالایی نزد شیعیان برخوردارند؛ همچنان‌که خانه خدا در مکه و مسجد پیامبر (ص) در مدینه نیز چنین جایگاهی را برای تمام مسلمانان جهان

دارند و حفظ و مراقبت از آنها، از اولویت‌های امت اسلامی محسوب می‌شود.

در چنین شرایطی که اقدامات گروه‌های تروریستی - تکفیری در عراق و سوریه، اهداف مشخصی از جمله پیاده کردن سیاست‌های غربی - عبری در منطقه، گسترش تفکر تکفیری در منطقه و تشدید جنگ‌های فرقه‌ای و در نهایت، از بین بردن نمادهای شیعی و تضعیف جریان شیعه در منطقه را دنبال می‌کرد، بسیاری از شیعیان و حتی بخشی از اهل سنت با تکیه بر آموزه‌های دینی اسلامی - شیعی همچون شهادت‌طلبی، ولایت‌مداری و... برای مقابله با این اهداف و همچنین حراست از حرم امامان و اماکن مقدس شیعیان، از سراسر کشورهای منطقه و جهان، داوطلبانه راهی مناطق جنگی در عراق و سوریه، به‌ویژه در اطراف حرم‌ها شدند تا فارغ از تفاوت‌های جغرافیایی، نژادی، زبانی و قومی، برای رسیدن به یک هدف واحد، با تکفیری‌ها مقابله کنند. اگرچه این هدف با محوریت حفظ اماکن و حرم‌های شیعی، زبانه و انگیزه اصلی مسلمانان برای گسیل به این مناطق بود، هم‌زمان مقابله با نفوذ غرب، سیاست‌های آن‌ها در منطقه و همچنین از بین بردن تفکر جریان تکفیر نیز در دستور کار قرار داشت. همین اهداف سبب شد تا شیعیانی از ایران، لبنان، افغانستان، پاکستان و سایر مناطق جهان و همچنین از خود عراق و سوریه، داوطلبانه راهی صحنه‌های نبرد شوند و در آنجا با تشکیل تیپ‌ها و گروه‌های نظامی مختلف به صورت سازماندهی‌شده، به مقابله با تروریست‌ها و حامیان آن‌ها بپردازند.

مجموعه این روندها و تحولات و نتایج موفقیت‌آمیز صحنه نبرد با تروریست‌ها از شکست آن‌ها در عراق و سوریه حاصل شد، نتیجه ترکیب سه واژه انسان، حرم و جغرافیا بود که براساس آن، انسان‌ها فارغ از رنگ، نژاد، زبان و قومیت تحت الگوهای اسلام ناب شیعی همچون شهادت‌طلبی، برای حفظ حرم - که از جایگاه معنوی والایی برای مسلمانان شیعه برخوردار است - در یک جغرافیا فارغ از مرزهای مصنوعی حاضر می‌شوند تا تحت پرچم امت واحده از اصول و ارزش‌های اسلامی - شیعی دفاع کنند.

بنابراین می‌توان گفت که حمله داعش و سایر گروه‌های تکفیری - تروریستی به عراق و سوریه، به‌رغم تمام سختی‌ها و مصیبت‌هایی که برای منطقه و مسلمانان داشت، باعث شد تا مسلمانان از الگویی که پیامبر(ص) و ائمه - علیهم‌السلام - همواره آن‌ها را برای حفظ اتحاد خود و محافظت در برابر دشمنان به آن دعوت می‌کردند یعنی حفظ اتحاد امت اسلامی (انسان) در سرزمین‌های گسترده جهان اسلام (جغرافیا) برای حمایت از

کیان و بنیان اسلام (حرم) استفاده کنند که نتیجه آن شکست دشمن (گروه‌های تکفیری- تروریستی) و حامیان آن‌ها بود. الگویی که می‌تواند با بازگشت دوباره مسلمانان اعم از شیعی و سنی به ارزش‌ها و اصول اسلام ناب محمدی در همه صحنه‌های جنگ علیه کفار کارآمد باشد و باعث پیروزی مسلمانان و اتحاد آن‌ها علیه دشمنان شود.

با توجه به آنچه اشاره شد، فصل اول کتاب ضمن اشاره به اهمیت و جایگاه دین در صحنه روابط بین‌الملل، به تعریف سه مفهوم اصلی در کتاب (انسان، حرم و جغرافیا) پرداخته است. سرورث اهمیت تعریف این مفاهیم از آن جهت است که پایه و مبنای مباحث مطرح‌شده در فصول بعدی کتاب را شکل می‌دهند و به نحوی درک هدف و رویکرد کتاب مستلزم فهم این سه مفهوم در درجه نخست است.

در فصل دوم کتاب، بداندیش و تأثیر انقلاب اسلامی ایران در دو صحنه تحولات خرد و کلان، از منظر فردی، اجتماعی و جمعی بررسی شده است؛ هم‌چنانکه این تحولات به موازات دگرگونی‌های عمده در نوع نگاه و رویکرد انسانی زمینه‌ساز تحولات اساسی در صحنه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی شده است. در ادامه، به آثار انقلاب اسلامی در جهان اسلام از سه منظر اثرگذاری مفهومی و مبنایی بر مفاهیم انسان، حرم و جغرافیا به عنوان اجزای اصلی تشکیل‌دهنده هویت‌بخشی مسلمانان به تبع آن، امت اسلامی پرداخته شده است.

فصل سوم کتاب، با تکیه بر اهمیت حرم و جغرافیا در نگاه دین‌داران مسلمان، به دلایل و اهداف حضور گسترده مدافعان حرم در بخش مهمی از جغرافیای جهان اسلام، یعنی عراق و سوریه برای مقابله با داعش و دفاع از حرم اهل بیت (ع) و سایر اماکن مقدس پرداخته است. دلایل حضور این مدافعان که تا حد زیادی متأثر از آموزه‌های شیعه و در ادامه آن انقلاب اسلامی است، نه تنها به حفظ اماکن مقدس اسلامی از گزند اقدامات گروه‌های تروریستی- تکفیری منجر شده، بلکه همچون سدی در مقابل تفکرات تفرقه‌افکنانه تکفیری در جهان اسلام تحت حمایت جبهه غربی- عربی- عبری عمل کرده است.

در فصل چهارم کتاب با اشاره به حضور گسترده مدافعان حرم از مناطق و کشورهای مختلف جهان اسلام در عراق و سوریه، به معرفی گروه‌های شیعی گوناگونی پرداخته

شده که با هدف دفاع از حرم اهل بیت (ع) و اماکن مقدس تشکیل شده‌اند. علاوه بر این، سعی شده تا با اشاره‌ای هرچند مختصر به ملیت‌های مختلف شهدای مدافع حرم و وصایای آنها، نشان داده شود که این مدافعان به یک بخش کوچک از جهان اسلام محدود نشده‌اند و تمامی این جغرافیای پهناور از قومیت‌ها و نژادهای مختلف اعم از عرب، فارس و... از کشورهای متعدد را دربر گرفته‌اند.

در فصل نهایی کتاب که جمع‌بندی مباحث مطرح شده در فصول قبل است، به ابعاد حضور مدافعان حرم در عراق و سوریه از سه منظر دفاع از هویت دینی انسان، حرم اهل بیت و جغرافیای جهان اسلام پرداخته شده است. در واقع در این فصل سعی شده تا ضمن برشمردن ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد یک مدافع حرم، بیان شود که چگونه مسلمانان می‌توانند با تکیه بر آموزه‌های دینی و اسلامی خود (انسان)، به دفاع از اصول و ارزش‌های اصلی (حرم) و همچنین سرزمین‌های اسلامی (جغرافیا) بپردازند.